

Osnutek Zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter upravljanju in urejanju pokopališč /ZPPDUUP-1/

Besedilo členov

1. Splošne določbe

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja pokopališko in pogrebno dejavnost ter upravljanje in urejanje pokopališč, razen vojnih grobišč.

2. člen (uporaba izrazov)

V zakonu uporabljeni in zapisani izrazi v slovnični obliki za moški spol se uporabljajo kot nevtralni za ženski in moški spol.

3. člen (pomen izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. **»pokopališka dejavnost«** obsega naslednje storitve: vzdrževanje pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture; obratovanje mrliških vežic;
2. **»pogrebna dejavnost«** obsega naslednje storitve: prevoz pokojnika in zagotavljanje stalne dežurne službe; pripravo pokojnika; upepelitev pokojnika; pripravo in izvedbo pogreba; storitve grobarjev;
3. **»upravljanje s pokopališči«** obsega postopke upravljanja pokopališč, skupnih pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture, oddajanje grobov v najem, vodenje katastrov in drugih evidenc ter izdajanje soglasij in mnenj v zvezi s posegi na območjih pokopališč in videonadzor nad pokopališčem;
4. **»urejanje pokopališča«** obsega razdelitev pokopališča na posamezne zvrsti grobov in opustitev pokopališča;
5. **»prvi prevoz pokojnika«** se opravlja v okviru 24-urne dežurne službe in obsega vsak prevoz od kraja smrti do ohlajenih prostorov izvajalca javne službe ali zdravstvene ustanove, če ta zakon ne določa drugače. Prvi prevoz obsega tudi druge prevoze pokojnika, ki se opravijo zaradi obdukcije pokojnika, odvzema organov oziroma drugih postopkov na pokojniku;
6. **»storitve grobarjev«** obsegajo izkop groba, zasutje groba in prvo ureditev groba (aktivnosti po pogrebni slovesnosti) ter izkop ter prekop posmrtnih ostankov;
7. **»pokop«** obsega dejanja, ki omogočajo položitev posmrtnih ostankov oziroma upepeljenih ostankov pokojnika v grobni prostor ali raztros pepela;
8. **»pogrebna ali upepelitvena slovesnost«** obsega dejanja slovesa pred pokopom ali upepelitvijo pokojnika.

4. člen (javna služba)

(1) Pokopališka dejavnost in pogrebna dejavnost v delu, kot ga določa ta zakon, sta obvezni občinski gospodarski javni službi (v nadaljevanju: javna služba).

(2) Občina z odlokom podrobneje predpiše:

1. način opravljanja javne službe;
2. način oblikovanja cen grobnin, osnovnih pokopaliških in pogrebnih storitev ter uporabo pokopaliških objektov in naprav in
3. pokopališki red.

(3) S pokopališkim redom iz prejšnjega odstavka se določi: način in čas pokopa; zvrsti grobov; način oddajanja grobov v najem; okvirne tehnične normative za grobove; vzdrževanje reda, čistoče in miru na pokopališču; postavljanje, spreminjanje ali odstranitev spomenikov ali obnovo spomenikov in grobnic ter vsak drug poseg v prostor na pokopališču; pokopališča, ki morajo imeti mrliške vežice; daljšo mirovalno dobo za grobove; obseg prve ureditve groba; način izvajanja pogrebnih slovesnosti; način zagotavljanja 24-urne dežurne službe, ter ostale pravice in obveznosti izvajalcev pokopališke in pogrebne dejavnosti in uporabnikov. S pokopališkim redom se uredi tudi ravnanje s pokojnikom do pokopa v krajih, kjer na pokopališčih ni mrliške vežice.

(4) Vlada Republike Slovenije z uredbo določi metodologijo za oblikovanje cen javne službe, ki zajema storitve iz prvega odstavka tega člena.

5. člen
(izvajalec javne službe)

(1) Izvajalec javne službe je lahko pravna ali fizična oseba, ki izpolnjuje pogoje, določene s tem zakonom in pogoje določene s predpisom občine, s katerim občina ureja način opravljanja javne službe.

(2) Za izvajalca javne službe je lahko izbrana tudi pravna ali fizična oseba iz države članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in švicarske konfederacije (v nadaljnjem besedilu: država pogodbenica), ki v svoji državi izpolnjuje pogoje za opravljanje pogrebne dejavnosti. Tuja pravna ali fizična oseba iz držav, ki niso države pogodbenice je lahko izbrana za izvajalca javne službe le ob pogoju vzajemnosti.

(3) Izvajalec javne službe opravlja dejavnost z dostojanstvom in spoštovanjem do pokojnikov, svojcev pokojnikov in obiskovalcev pokopališč ter pokopališkega prostora.

(4) Pri izvajanju dejavnosti javne službe mora izvajalec javne službe ravnati v skladu tem zakonom, s pokopališkim redom in drugimi predpisi občine.

6. člen
(pogoji za opravljanje pogrebne dejavnosti)

(1) Izvajalec pogrebne dejavnosti mora izpolnjevati naslednje minimalne pogoje:

- da je registriran za opravljanje pogrebne dejavnosti;
- da ima zaposleni najmanj dve (2) osebi za polni delovni čas, ki sta opravili izobraževanje s področja sanitete pogrebnih storitev ter zaščite pred nalezljivimi boleznimi;
- da ima najmanj eno (1) specialno vozilo, ki služi prevozu pokojnikov in se uporablja izključno v te namene;
- da ima primerne prostore za poslovanje s strankami, ki zagotavljajo pieteto umrlih in ne povzročajo motenja okolice;
- da zagotavlja ustrezen prostor za oskrbo pokojnikov in vsaj en hladilni prostor za pokojnika;
- da ima na zalogi najmanj dve transportni neprepustni krsti;
- da zagotovi uporabo zaščitnih oblek delavcev pri oskrbi pokojnikov.

(2) Pogoje iz prejšnjega odstavka mora izvajalec pogrebne dejavnosti izpolnjevati ves čas opravljanja dejavnosti. Pogoje iz tretje in šeste alineje prejšnjega odstavka mora izvajalec pogrebne dejavnosti izpolnjevati le v primeru izvajanja storitev prevoza pokojnikov.

(3) Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno podjetniška zbornica Slovenije v soglasju z ministroma, pristojnima za gospodarstvo in zdravje, določita standarde in normative za ustrezna znanja iz druge točke prvega odstavka tega člena ter minimalne tehnične pogoje prostorov za poslovanje s strankami, prostorov za oskrbo pokojnikov in hladilni prostor za pokojnika.

(4) Izvajalec pogrebne dejavnosti je lahko pravna ali fizična oseba, ki izpolnjuje pogoje, določene s tem zakonom in je pridobila dovoljenje za opravljanje pogrebne dejavnosti.

(5) Izvajalec pogrebne dejavnosti je lahko tudi pravna ali fizična oseba iz države članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in švicarske konfederacije, ki v svoji državi izpolnjuje pogoje za opravljanje pogrebne dejavnosti. Tuja pravna ali fizična oseba iz držav, ki niso države pogodbenice, je lahko izvajalec pogrebne dejavnosti le ob pogoju vzajemnosti.

7. člen
(javno pooblastilo)

(1) Gospodarski zbornici Slovenije in Obrtno podjetniški zbornici Slovenije (v nadaljnjem besedilu: izdajatelj dovoljenj in potrdil) se podeli javno pooblastilo za izdajo dovoljenj za opravljanje pogrebne dejavnosti in izvedbo izobraževanj s področja sanitete pogrebnih storitev ter zaščite pred nalezljivimi boleznimi.

(2) Na podlagi podeljenega javnega pooblastila se izvajajo naslednje upravne naloge:

- izdaja oziroma odvzema dovoljenja za opravljanje pogrebne dejavnosti po tem zakonu;
- izdaja potrdila o opravljenem izobraževanju s področja sanitete pogrebnih storitev ter zaščite pred nalezljivimi boleznimi.

(3) Izdajatelj dovoljenj in potrdil mora upravne naloge iz prejšnjega odstavka izvajati najmanj v enem mestu v Republiki Sloveniji.

(4) Izdajatelj dovoljenj in potrdil odgovarja v skladu z zakonom za škodo, ki jo povzroči s svojim protipravnim ravnanjem njegova oseba ali organ pri izvajanju javnega pooblastila.

2. Pokopališka in pogrebna dejavnost

**8. člen (varianta 1 - poudarek na pogrebni dejavnosti kot GJS)
(pokopališka in pogrebna dejavnost)**

- (1) Pokopališka dejavnost, ki je predmet javne službe, obsega naslednje storitve:
 - vzdrževanje pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture;
 - obratovanje mrliških vežic.
- (2) Pogrebna dejavnost, ki je predmet javne službe, obsega naslednje storitve:
 - zagotavljanje 24-urne dežurne službe s prvim prevozom pokojnika;
 - priprava pokojnika;
 - pogreb z minimalnim obsegom pogrebne slovesnosti;
 - storitve grobarjev.
- (3) Pogrebna dejavnost, ki se izvaja na trgu v javnem interesu, obsega naslednje storitve:
 - prevoz pokojnika, če ne gre za prvi prevoz;
 - upepelitev pokojnika;
 - pogrebna in upepelitvena slovesnost, ki presega minimalni obseg določen s pogrebnim redom.

**8.1 člen (varianta 2 - poudarek na tržni pogrebni dejavnosti)
(pokopališka in pogrebna dejavnost)**

- (1) Pokopališka dejavnost, ki je predmet javne službe, obsega naslednje storitve:
 - vzdrževanje pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture;
 - obratovanje mrliških vežic.
- (2) Pogrebna dejavnost, ki je predmet javne službe, obsega:
 - storitve grobarjev.
- (3) Pogrebna dejavnost, ki se izvaja na trgu v javnem interesu, obsega naslednje storitve:
 - zagotavljanje 24-urne dežurne službe s prvim prevozom pokojnika;
 - prevoz pokojnika, če ne gre za prvi prevoz;
 - priprava pokojnika;
 - upepelitev pokojnika;
 - pogreb.

**8.2 člen (varianta 3 - pogrebna tržna dejavnost z minimalno GJS)
(pokopališka in pogrebna dejavnost)**

- (1) Pokopališka dejavnost, ki je predmet javne službe, obsega naslednje storitve:
 - vzdrževanje pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture;
 - obratovanje mrliških vežic.
- (2) Pogrebna dejavnost, ki je predmet javne službe, obsega naslednje storitve:
 - zagotavljanje 24-urne dežurne službe s prvim prevozom pokojnika;
 - storitve grobarjev.
- (3) Pogrebna dejavnost, ki se izvaja na trgu v javnem interesu, obsega naslednje storitve:
 - prvi prevoz pokojnika, če je to predhodno pisno dogovorjeno s pokojnikom ali naročnikom pogreba;
 - prevoz pokojnika, če ne gre za prvi prevoz;
 - priprava pokojnika;
 - upepelitev pokojnika;
 - pogreb.

**8.3 člen (varianta 4 – pogrebna dejavnost kot GJS z možnostjo izbire)
(pokopališka in pogrebna dejavnost)**

- (1) Pokopališka dejavnost, ki je predmet javne službe, obsega naslednje storitve:
 - vzdrževanje pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture;
 - obratovanje mrliških vežic.
- (2) Pogrebna dejavnost, ki je predmet javne službe, obsega naslednje storitve:
 - zagotavljanje 24-urne dežurne službe s prvim prevozom pokojnika;
 - priprava pokojnika;
 - minimalni obseg pogrebne slovesnosti;
 - storitve grobarjev.
- (3) Pogrebna dejavnost, ki se izvaja na trgu v javnem interesu, obsega naslednje storitve:
 - prvi prevoz pokojnika, priprava pokojnika in pogreb, če je to predhodno pisno dogovorjeno s pokojnikom ali naročnikom pogreba;
 - prevoz pokojnika, če ne gre za prvi prevoz;
 - upepelitev pokojnika.

Glede na izbrano varianto se smiselno prilagodijo še nekatere druge določbe.

2.1. Prevoz pokojnika in zagotavljanje stalne dežurne službe

9. člen (prevoz pokojnika)

- (1) Prevoz ali prenos pokojnika je dovoljen po izdaji listine o ugotovljenem nastopu smrti v skladu s predpisi o mrliško pregledni službi.
- (2) Izvajalec javne službe pogrebne dejavnosti mora imeti organizirano 24-urno stalno dežurstvo za prvi prevoz pokojnika.
- (3) Prevoz pokojnika je dovoljen samo s posebnimi pogrebnimi vozili, namenjenimi izključno za prevoz pokojnikov, v skladu s predpisom, ki ureja prevoz posmrtnih ostankov. V težko dostopnih krajih in izrednih vremenskih razmerah se sme pokojnika prenesti tudi na drug krajevno običajen način.
- (4) Občina lahko ob naravnih in drugih nesrečah, v vojni in v izrednih razmerah ter drugih izrednih okoliščinah, ki jih razglasi pristojni organ, pooblasti za prevoz pokojnikov tudi drugega prevoznika, ki lahko zagotovi spoštljiv in higiensko ustrezen prevoz.
- (5) Prevoz pokojnika preko meja Republike Slovenije se izvaja v skladu s predpisom, ki ureja prevoz posmrtnih ostankov.

2.2. Priprava pokojnika

10. člen (čuvanje pokojnika)

- (1) Pokojnik se od zdravnikove potrditve smrti do prevoza v mrliško vežico čuva v sanitarno ustreznih in ohlajenih prostorih zdravstvene ustanove oziroma izvajalca pogrebne dejavnosti največ trideset (30) dni.
- (2) Na dan pogreba ali največ dan prej se lahko pokojnik prepelje v mrliško vežico oziroma na kraj, kjer se bo opravil pogrebni obred.
- (3) Če pokop pokojnika in pogrebno slovesnost organizira država ali lokalna skupnost, se pokojnika pred pokopom izjemoma lahko položi tudi na določen kraj zunaj pokopališča.
- (4) Verske skupnosti lahko v skladu s pokopališkim redom položijo pokojnika do pokopa v objekt, ki je namenjen za opravljanje verskih obredov.

11. člen (priprava pokojnika)

- (1) Priprava pokojnika obsega vsa potrebna dela pred upepelitvijo ali pokopom.
- (2) Priprava pokojnika se lahko opravlja le v sanitarno primernih prostorih zdravstvene ustanove ali izvajalca pogrebne dejavnosti. Pri pripravi in prevozu pokojnika morata sodelovati vsaj dva (2) oskrbnika. Oskrbnik pokojnika je lahko le oseba, ki je pridobila potrdilo o opravljenem izobraževanju s področja sanitete pogrebnih storitev ter zaščite pred nalezljivimi boleznimi.

2.3. Upepelitev

12. člen (upepelitev)

- (1) Upepelitev je celoten postopek upepelitve pokojnika v upepeljevalnici.
- (2) Žaro z upepeljenimi ostanki pokojnika lahko izvajalec upepelitve izroči le izvajalcu pogrebne dejavnosti, ki predloži potrdilo upravljavca pokopališča oziroma izvajalca javne službe pokopališke dejavnosti o kraju pokopa žare ali predloži dovoljenje občinskega upravnega organa za pokop žare oziroma raztros pepela izven pokopališča.
- (3) V primeru, da izvajalec pogrebne dejavnosti nima ustreznega dovoljenja za pokop žare oziroma raztros pepela izven pokopališča, se pokop žare ali raztros pepela opravi na pokopališču.
- (4) Žaro z upepeljenimi ostanki pokojnika, ki bo pokopan izven območja Republike Slovenije sme izvajalec upepelitve izročiti le izvajalcu pogrebne dejavnosti, ki predloži potrdila o načinu in kraju pokopa žare izven območja Republike Slovenije.

2.4. Pogreb

13. člen (pogreb)

- (1) Pogreb obsega:

- prijavo pokopa in naročilo pogreba,
- pogrebno slovesnost,
- pokop pokojnika.

(2) Če ni drugače dogovorjeno morajo stroške pogreba, vključno z že prej nastalimi stroški prevoza, priprave in čuvanja pokojnika poravnati dediči pokojnika, do določitve dedičev pa naročnik pogreba. V primeru, da dedičev ni ali ti niso sposobni poravnati stroškov pogreba, jih poravna občina, v kateri je imel pokojnik stalno prebivališče. Kadar ni mogoče ugotoviti kraja zadnjega stalnega prebivališča, poravna stroške pokopa občina, kjer je imel pokojnik zadnje začasno prebivališče oziroma občina v kateri je oseba umrla, oziroma občina v kateri je bila najdena. Občina ima pravico do povračila pogrebnih stroškov iz zapuščine pokojnika.

(3) Pogrebne storitve, ki so opravljene na zahtevo državnih organov ali drugih nosilcev javnih pooblastil, plača naročnik teh storitev.

14. člen **(prijava pokopa)**

(1) Pokop prijavi izvajalcu javne službe družinski član pokojnika ali oseba, ki je z njim stalno živel, oziroma ga je morala po predpisih vzdrževati in zanj skrbeti ali njihov pooblaščenec. Če takih oseb ni, prijavi pokop občina, kjer je imel umrli zadnje stalno ali začasno prebivališče oziroma občina v kateri je oseba umrla, oziroma občina v kateri je bila najdena.

(2) Prijavi pokopa je potrebno priložiti listino, ki jo izda pooblaščen zdravnik, oziroma zdravstvena organizacija, ali matičar matičnega registra, kjer je bila smrt prijavljena. Prijava smrti se izvede v skladu s predpisi o matičnem registru in predpisi, ki urejajo opravljanje mrliško pregledne službe.

15. člen **(čas pokopa ali upepelitve)**

(1) Pokop ali upepelitev se opravi na podlagi zdravniškega potrdila o smrti in poročila o vzroku smrti, ki jo izda pooblaščen oseba po predpisih o mrliški pregledni službi.

(2) Pokop ali upepelitev se opravi, ko je preteklo najmanj 36 ur od nastopa smrti. Ob večjih naravnih in drugih nesrečah, v vojni in izrednih razmerah, ko se opravi skupen pokop, lahko pristojni območni zavod za zdravstveno varstvo ta rok skrajša.

(3) Pred upepelitvijo se opravi kontrolni pregled, pri katerem sodeluje tudi zdravnik sodne medicine oziroma pooblaščen zdravnik.

16. člen **(pogrebna slovesnost)**

(1) Čas pogrebne slovesnosti in pokopa določi izvajalec javne službe v dogovoru z naročnikom pogreba.

(2) Minimalna pogrebna slovesnost obsega: ureditev mrliške vežice, prevoz ali prenos pokojnika iz mrliške vežice do mesta pokopa in druge dejavnosti določene s pokopališkim redom.

(3) Pokop in pogrebna slovesnost se opravijo skladno z voljo pokojnika in na način, določen s pokopališkim redom.

(4) Če pokojnik ni izrazil svoje volje o načinu pokopa in pogrebni slovesnosti, odloča o tem naročnik pogreba.

(5) Če pokojnik nima svojcev, odloča o načinu pokopa in pogrebnem obredu občina, v kateri je imel pokojnik zadnje stalno ali začasno prebivališče oziroma občina, v kateri je bil najden.

(6) V pogrebni slovesnosti lahko sodelujejo tudi predstavniki verskih skupnosti in društev.

(7) Izjemoma lahko pogrebno slovesnost organizirajo tudi državni organi v skladu z njihovimi predpisi, ki morajo biti usklajeni s tem zakonom.

17. člen **(pokop)**

(1) Pokop se praviloma opravi na pokopališču, zunaj pokopališča pa je pokop dovoljen le kot raztros pepela ali kot posebni pokop članov verskih skupnosti ali državnikov.

(2) Pokop lahko opravi le izvajalec pogrebne dejavnosti v skladu s pokopališkim redom.

(3) Slovesnost v zvezi z raztrosom pepela se določi s pokopališkim redom.

18. člen **(vrste pokopov)**

(1) Vrste pokopov so:

- pokop s krsto, kjer se pokojnik položi v krsto in pokoplje v grob;

- pokop z žaro, kjer se upepeljeni ostanki pokojnika shranijo v žaro in pokopljejo v grob;
 - raztros pepela, ki se opravi na posebej določenem prostoru na pokopališču ali zunaj pokopališča;
 - pokop, ki se opravi skladno s predpisi, ki ureja vojna grobišča.
- (2) Drugačno ravnanje s pepelom, kot je določeno v drugi in tretji alineji prvega odstavka tega člena ni dovoljeno.

19. člen
(pokopi zunaj pokopališč)

- (1) Na podlagi dovoljenja pristojnega občinskega upravnega organa se lahko pepel iz žare raztrosi na določenem kraju zunaj pokopališča ali na morju.
- (2) Zunaj pokopališča pa se lahko z dovoljenjem občinskega upravnega organa opravi tudi pokop v grobnice članov verskih skupnosti ali državljanov.

20. člen
(anonimen pokop)

- (1) Anonimen pokop se opravi po volji pokojnika ali naročnika pogreba.
- (2) Anonimen pokop se opravi s pokopom krste ali žare oziroma z raztrosom pepela na posebej za to določenem prostoru brez označbe imena in priimka pokojnika.

21. člen
(pokop pokojnikov v posebnih okoliščinah)

Za pokop pokojnikov, ki so umrli zaradi nalezljive bolezni ali obstaja takšen sum, je potrebno dovoljenje Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

22. člen
(mrtvi plod, biološki material človeškega izvora)

- (1) Pokop ali upepelitev mrtvega ploda, ki ni dosegel gestacijske starosti dvaindvajsetih (22) tednov, se na željo staršev, ob smiselni uporabi določb tega zakona, lahko opravi le na podlagi zdravniškega poročila o vzroku smrti.
- (2) Ves biološki material človeškega izvora, ki je odstranjen po operativnih ali drugih posegih in dogodkih, se obvezno upepeljuje v upepeljevalnicah za pokojnike.

23. člen
(prekop)

- (1) Na zahtevo svojcev ali drugih fizičnih ali pravnih oseb, ki imajo za to upravičen interes, se lahko pokojnik izkoplje in prenese na drugo pokopališče ali v drug grob na istem pokopališču in sicer po predhodnem soglasju najemnika groba. Izkopane posmrtno ostanke pokojnika se pred ponovnim pokopom lahko upepelijo.
- (2) Prekop pokojnika se izvede v skladu s predpisom, ki ureja prevoz posmrtnih ostankov.
- (3) Prekop pokojnika izvede grobar.
- (4) Za prekop pokojnika je potrebno pridobiti dovoljenje pristojnega občinskega organa.

24. člen
(mirovalna doba)

- (1) Prekop groba in pokop pokojnika na isto mesto v grobu, kjer je bil kdo pokopan, se sme opraviti po preteku mirovalne dobe.
- (2) Mirovalna doba je čas, ki mora preteči od zadnjega pokopa na istem mestu v istem grobu. Mirovalna doba za pokop s krsto ne sme biti krajša od desetih (10) let, pri čemer je potrebno upoštevati značilnosti zemljišča, na katerem je pokopališče.
- (3) Mirovalna doba za pokop z žaro je tri (3) leta.
- (4) Raztros pepela je dovoljen le po poteku mirovalne dobe.

3. Upravljanje s pokopališči

25. člen
(upravljavca pokopališča)

Upravljavca pokopališča je občinska uprava občine oziroma oseba javnega prava, ki je izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti in jo za upravljavca določi organ, pristojen za izvrševanje proračuna

občine, s svojim aktom v skladu z določili zakona, ki ureja ravnanje s stvarnim premoženjem države in lokalnih skupnosti.

3.1. Oddajanje grobov v najem

26. člen (oddajanje grobov v najem)

(1) Grobove oddaja v najem upravljavec pokopališča ali izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti na podlagi neposredne pogodbe v skladu s predpisi občine in pokopališkim redom.

27. člen (najemnik groba)

(1) Najemnik groba je lahko samo ena pravna ali fizična oseba.

(2) Če naročnik pogreba ob prijavi pogreba nima v najemu groba, mu ga dodeli v najem upravljavec pokopališča ali izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti, s katerim je naročnik pogreba dolžan pred naročilom pogreba skleniti najemno pogodbo.

(3) Ob pisnem soglasju naročnika pogreba lahko namesto njega najemno pogodbo z upravljavcem pokopališča ali izvajalcem javne službe pokopališke dejavnosti sklene druga fizična ali pravna oseba. V primeru, da nobena druga oseba ob pisnem soglasju naročnika z upravljavcem pokopališča ali izvajalcem javne službe ne sklene najemne pogodbe, jo je dolžan skleniti naročnik pogreba v skladu z drugim odstavkom tega člena.

(4) Ob smrti najemnika groba, se morajo dediči najemnika groba dogovoriti, kateri izmed njih bo prevzel pravico do najema groba.

(5) Prednostno pravico do najema groba ima tisti, ki je poravnal stroške pokopa umrlega najemnika.

(6) Če je imel najemnik groba, ki je umrl, v najemu več grobov, imajo dediči oziroma plačnik pogreba pravico do najema vseh grobov, ki jih je imel umrl najemnik v najemu.

(7) Najemno razmerje je mogoče prenesti na drugega pod pogoji, ki so določeni z najemno pogodbo.

(8) Če je najemnik groba umrl, morajo upravičenci do najema grobnega prostora uveljaviti pravico do najema groba uveljaviti v šestdesetih (60) dneh po smrti najemnika. v nasprotnem primeru izgubijo pravico do najema groba.

(9) Uporabniki grobov, ki uporabljajo grob in najemne pogodbe zanj še nimajo sklenjene, so dolžni v roku enega meseca od prejema pisnega poziva upravljavca pokopališča ali izvajalca javne službe pokopališke dejavnosti z njim skleniti najemno pogodbo. Ta obveznost velja za vse uporabnike grobov, ne glede na to koliko časa že uporabljajo grob.

28. člen (vzdrževanje groba)

Najemniki grobov so dolžni vzdrževati grobove in spoštovati pokopališki red ter določbe najemne pogodbe.

29. člen (trajanje najema)

(1) Grob se odda v najem najemniku za nedoločen čas. Izjema je vrstni grob, ki se odda v najem za določen čas, po preteku dobe pa najema ni mogoče obnoviti ali podaljšati.

(2) Najem se lahko prekine v naslednjih primerih:

- če najemnik groba ne poravnava najemnine za preteklo leto po predhodnem opozorilu,
- če najemnik ne vzdržuje groba v skladu s pokopališkim redom in določbami najemne pogodbe,
- ob opustitvi pokopališča,
- kadar to zahteva načrt preureditve pokopališča.

(3) Po prekinitvi najema se šteje grob kot opuščen do konca mirovalne dobe in se po poteku te dobe lahko prekoplje in odda drugemu v najem. Najemnik groba je v primeru prekinitve najema dolžan na lastne stroške odstraniti vso nagrobno obeležje, v nasprotnem primeru to na njegove stroške stori upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti. Nagrobna obeležja, ki so kulturni spomeniki ali so spomeniško varstveno zaščitena se ne smejo odstraniti in se oddajo v najem skupaj z grobom.

30. člen (oddaja novih grobov v najem)

Pri oddaji novih grobov, ki se prvič oddajo v najem, lahko najemnik dobi v najem samo en grob.

31. člen
(grobnina)

- (1) Za najem groba plačuje najemnik groba grobnino.
- (2) Grobnina je plačilo sorazmernega dela letnih stroškov vzdrževanja, upravljanja in urejanja skupnih objektov in naprav na pokopališču.
- (3) Višino grobnine določi upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti v soglasju z lokalno skupnostjo.
- (4) Na izrecno željo najemnika lahko le-ta plača grobnino za obdobje daljše od enega leta, ki pa ne sme biti daljše od desetih (10) let.
- (5) Ob prvem najemu groba se grobnina plača v sorazmernem delu do konca letnega obdobja.
- (6) V primeru, da želi najemnik groba odstopiti od najemne pogodbe pred potekom mirovalne dobe mora plačati grobnino do konca poteka mirovalne dobe.

3.2. Evidence

32. člen
(evidence)

- (1) Upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti mora voditi trajno evidenco o pokojnikih, ki so ali so bili pokopani na pokopališču, evidenco najemnikov grobov in evidenco grobov - kataster.
- (2) V evidenci o pokojnikih se vodijo naslednji podatki: ime in priimek pokojnika; datum rojstva pokojnika; datum smrti pokojnika in datum pokopa; datum prekopa.
- (3) Če pokojnik ni pisno prepovedal posredovanja svojih osebnih podatkov, so podatki iz drugega in tretjega odstavka tega člena javni in se lahko javnosti posredujejo brez omejitev. V primeru, da je pokojnik pisno prepovedal posredovanje svojih podatkov ali je to prepovedal naročnik pogreba, se lahko njegovi osebni podatki posredujejo le tistim uporabnikom, ki so za obdelavo osebnih podatkov pooblašteni z zakonom.
- (4) Evidenca najemnikov grobov vsebuje podatke o imenu, priimku, enotno matično številko občana ali davčno številko, naslov najemnika ter številko in datum sklenitve pogodbe o najemu ter višini grobnine.

33. člen
(izdaja soglasij)

- (1) Upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti daje soglasja za postavitev, popravilo in odstranitev spomenikov in drugih nagrobnih obeležij in druga dela na območju pokopališča v skladu s tem zakonom in odlokom občine ter v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.
- (2) O zavrnitvi soglasja iz prejšnjega odstavka odloči pristojni občinski organ z odločbo v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek. Zoper odločbo ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor.
- (3) Pristojni občinski organ daje soglasje za prekop v skladu s tem zakonom in odlokom občine ter v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.

34. člen
(videonadzor)

Za potrebe varovanja pokopališča lahko upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti izvaja videonadzor. Kamere so namenjene splošnemu nadzoru na pokopališču in ne snemanju posameznih grobov,

4. Urejanje pokopališč

35. člen
(urejanje pokopališč)

- (1) Občina mora v svojih prostorskih aktih določiti zadostne površine za pokopavanje umrlih za najmanj trideset (30) let. Pri tem mora upoštevati potrebe po večjem številu pokopov ob morebitnih naravnih in drugih nesrečah, v vojni in izrednih razmerah.
- (2) Občina mora zagotoviti sredstva za zgraditev ali razširitev pokopališča, sredstva za izgradnjo mrliških vežic in poslovnih dvoran na območju, ki je določeno z občinskim prostorskim aktom.
- (3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka, je za zgoraj naštete posege oz. dejavnosti v primerih pokopališč ali njihovih delov, ki so varovani na podlagi predpisov o varstvu kulturne dediščine, treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje.

36. člen
(novo pokopališče)

- (1) Za novo pokopališče ali za razširitev obstoječega je lahko določeno le zemljišče, ki ni močvirnato in kjer meteorne oziroma podtalne vode ne vplivajo na aktivne studence, vodnjake, ribnike, vodno-rekreacijske površine in podobno.
- (2) Novo pokopališče mora biti primerno zamejeno in odmaknjeno od drugih objektov.

37. člen
(mrliške vežice)

- (1) Pokopališča, ki se nahajajo v mestu, morajo imeti mrliške vežice.
- (2) Občina mora s svojim aktom določiti kraje, kjer je na pokopališčih predpisana uporaba mrliške vežice.
- (3) V primeru, da pokopališče nima mrliške vežice, se lahko namesto vežice uporabi hiša z največ dvema stanovanjema ali premična mrliška vežica, pod pogojem, da smrt pokojnika ni posledica nalezljive bolezni.
- (4) V krajih, kjer je mrliška vežica predpisana, ni dovoljeno čuvanje pokojnika doma, razen če je to krajevno običajno.

38. člen
(načrt razdelitve)

- (1) Za vsako pokopališče mora biti narejen načrt razdelitve na pokopališke oddelke in vzpostavljena evidenca grobov - kataster.
- (2) Z načrtom razdelitve se določijo zvrsti grobov na posameznih oddelkih.
- (3) Na pokopališču ali zunaj njega mora biti zagotovljen prostor za pokope ob morebitnih naravnih in drugih nesrečah, v vojni in v izrednih razmerah.

39. člen
(zvrsti grobov)

Na pokopališčih so lahko naslednje zvrsti grobov in prostorov za pokope:

- enojni, dvojni, otroški, povečani grobni prostor, vrstni grobovi in grobnice;
- grobišča, kostnice in skupna grobišča;
- žarni grobovi;
- prostor za anonimne pokope;
- prostor za raztros pepela.

40. člen
(enojni grobovi)

Enojni grobovi so tisti, ki omogočajo pokop odrasle osebe. V enojne grobove se pokopavajo krste in žare. Enojni grobovi so talni ali zidni.

41. člen
(enojni smerni grobovi)

- (1) Enojni smerni grobovi so tisti, ki so od vznožja proti vzglavju groba usmerjeni v smeri severozahod-jugovzhod ter omogočajo pokop odrasle osebe ali otroka v skladu z verskim prepričanjem pokojnika. V enojne smerne grobove se pokopavajo krste in žare.
- (2) Pokop v enojne smerne grobove se opravi, če na pokopališču obstajajo prostorske možnosti.

42. člen
(dvojni grobovi)

Dvojni grobovi so tisti, ki omogočajo pokop ene krste poleg druge na isto višino v grobu. V dvojne grobove se lahko poleg krst pokopavajo tudi žare.

43. člen
(otroški grobovi)

Otroški grobovi so tisti, ki omogočajo pokop otroka. V otroške grobove se pokopavajo otroške krste in žare.

44. člen
(povečani grobni prostor)

Povečani grobni prostor je grobni prostor večjih dimenzij od standardnega grobnega prostora.

45. člen
(vrstni grobovi)

- (1) Vrstni grobovi so tisti, ki so razporejeni drug ob drugem ter oblikovani in urejeni po enotnih kriterijih. V njih se pokojniki brez poglobitve pokopavajo po vrstnem redu.
- (2) Vrstni grobovi se oddajajo v najem samo za določeno dobo, ki ni krajša od petindvajset (25) let. Po preteku te dobe pa se grobovi prekopljejo in ponovno oddajo, najdeni posmrtni ostanki pa položijo v skupno grobišče. V vrstne grobove se pokopavajo krste in žare.
- (3) Najmanj dva meseca pred potekom najemne pogodbe mora upravljavec pokopališča opozoriti najemnika o prenehanju pogodbe in ga opozoriti na posledice, če pogodbe ne bo podaljšal.

46. člen
(grobnice)

- (1) Grobnice imajo v celoti obzidan podzemni del. V grobnice se krste pokopavajo na način, da se polagajo ena na drugo ali pa na police. V grobnice se pokopavajo krste s kovinskimi vložki in žare.
- (2) Nove grobnice je dovoljeno graditi le v primeru, če lokalna skupnost tako določi z odlokom o pokopališkem redu ali prostorskim aktom, ki ureja pokopališče.

47. člen
(grobišča, kostnice in skupna grobišča)

- (1) Grobišča so prostori za skupen pokop ob morebitnih naravnih in drugih nesrečah, v vojni in izrednih razmerah ter skupna grobišča.
- (2) Kostnice so prostori v katere se lahko polagajo posmrtni ostanki prekopanih grobov.
- (3) V skupna grobišča se lahko prenesejo posmrtni ostanki iz vrstnih grobov po preteku dobe najema, iz drugih grobov ali iz drugih upravičenih razlogov. Na oddelku skupnih grobišč je urejen skupen prostor za polaganje cvetja in sveč.
- (4) Prostor za vojno grobišče je prostor na posebnem delu pokopališča, ki se ureja po posebnem zakonu.

48. člen
(žarni grobovi)

Žarni grobovi so talni ali zidni. V žarne grobove se pokopavajo le žare.

49. člen
(prostor za anonimni pokop)

- (1) Prostor za anonimni pokop je prostor na oddelku pokopališča, ki je enotno urejen po načrtu razdelitve in je brez označbe in imena umrlega, namenjen pokopom krst ali žar.
- (2) Podatke o pokojnikih, ki so bili anonimno pokopani vodi upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe.
- (3) Na oddelku za anonimne pokope mora biti urejen skupen prostor za polaganje cvetja in prižiganje sveč.

50. člen
(prostor za raztros pepela)

- (1) Prostor za raztros pepela je prostor na posebnem oddelku pokopališča namenjen raztrosu pepela. Imena umrlih, razen v primeru anonimnega pokopa so, če naročniki pogrebov to želijo, napisana na skupnem nagrobniku.
- (2) Na oddelku za raztros pepela je urejen skupen prostor za polaganje cvetja in prižiganje sveč. Izven tega prostora ni dovoljeno polagati cvetja, sveč in drugih predmetov ali hoditi po tem prostoru, razen za namene opravljanja dejavnosti.

51. člen
(opustitev pokopališča)

- (1) Pokopališče se opusti na podlagi odločitve občinskega sveta občine.
- (2) Pred sprejetjem odločitve o opustitvi pokopališča mora dati svoje mnenje Nacionalni inštitut za javno zdravje. Če je pokopališče ali njegov del kulturna dediščina, je pred sprejetjem odločitve potrebno pridobiti še soglasje pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine.
- (3) V odločitvi iz prvega odstavka tega člena mora biti določeno:
 - upravljavec opuščenega pokopališča;
 - pogoji in roki za prenos posmrtnih ostankov pokojnikov in spomenikov;

- pogoji in roki za odstranitev pokopaliških objektov;
- plačnik in način plačila stroškov preureditve pokopališča in prenosa posmrtnih ostankov pokojnikov in spomenikov.

(4) Na predlog pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine občinski svet občine določi kraj, kamor se prenesejo posamezna nagrobna obeležja z opuščenega pokopališča, njihovega skrbnika ali način ohranjanja in situ, ter določi uvrstitev grobov pomembnih osebnosti med skupne pokopališke objekte.

52. člen
(opuščeno pokopališče)

(1) Opuščeno pokopališče se sme za druge namene urediti po preteku dvajsetih (20) let od zadnjega pokopa.

(2) Preden se opuščeno pokopališče uporabi za namene iz prejšnjega odstavka, ga je potrebno prekopati, posmrtno ostanke pokojnikov pa prenesti v skupno grobišče na pokopališču, ki je v uporabi. Prekop poteka s soglasjem pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine.

53. člen
(obvestilo pristojni inšpekciji)

V primeru, da upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti ugotovi, da se na pokopališču izvajajo dela ali opravljajo storitve v nasprotju s tem zakonom, mora o tem obvestiti pristojne inšpekcijske službe.

5. Nadzor

54. člen
(nadzor nad izvajanjem zakona)

(1) Pristojni občinski organ izvaja nadzor nad izvajalci pogrebne dejavnosti na njenem območju.

(2) Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, izvaja nadzor nad skladnostjo predpisov občin in njihovega izvajanja s tem zakonom.

55. člen
(nadzor nad izvajalci javne službe)

Pristojni občinski organ izvaja nadzor nad izvajalci javne službe na njenem območju in nadzor nad izvajanjem občinskih predpisov sprejetih na podlagi tega zakona.

6. Kazenske določbe

56. člen

(1) Z globo 4.000,00 eurov se za storjeni prekršek kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, če opravlja dejavnost, ki je predmet javne službe oziroma pogrebne dejavnosti, v nasprotju s tem zakonom.

(2) Z globo 800,00 eurov se za storjeni prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika, če opravlja dejavnost, ki je predmet javne službe ali pokopališke oziroma pogrebne dejavnosti, v nasprotju s tem zakonom.

57. člen

Z globo 5.000,00 eurov se za storjeni prekršek kaznuje upravljavec pokopališča, kadar ne izpolnjuje obveznosti iz tega zakona, drugih podzakonskih predpisov in predpisov občine.

58. člen

Z globo 500 eurov se za storjeni prekršek kaznuje fizična oseba, če pokoplje pokojnika ali raztrosi pepel pokojnika na mestu, kjer to ni dovoljeno oziroma za to nima ustreznega dovoljenja.

7. Prehodne in končne določbe

59. člen
(prenehanje veljavnosti določb zakonov)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč (Uradni list SRS, št. 34/1984, Uradni list SFRJ, št. 83/1989, Uradni list SRS, št.

5/1990, Uradni list RS, št. 26/1990, 10/1991, 17/1991-I-ZUDE, 13/1993, 66/1993, 66/2000 Odl.US: U-I-48/97-12, 61/2002 Odl.US: U-I-54/99-14, 110/2002-ZGO-1, 2/2004).

60. člen

(prenehanje veljavnosti podzakonskih aktov)

- (1) Podzakonski predpisi, izdani na podlagi zakona iz prejšnjega člena, ostanejo v veljavi do sprejema novih predpisov po tem zakonu.
- (2) Občinski predpisi izdani na podlagi zakona iz prvega odstavka prejšnjega člena ostanejo v veljavi do sprejema novih občinskih predpisov po tem zakonu vendar največ eno leto po uveljavitvi tega zakona.

61. člen

(rok za izdajo podzakonskih in drugih predpisov)

- (1) Vlada mora izdati uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev javne službe po tem zakonu v roku devetih mesecev od uveljavitve tega zakona.
- (2) Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v soglasju z ministroma, pristojnima za gospodarstvo in zdravje, določita standarde in normative za ustrezna znanja ter minimalne tehnične pogoje prostorov po tem zakonu v roku devetih mesecev od uveljavitve tega zakona.

62. člen

(obveznosti občin)

- (1) Občine morajo zagotoviti izvajanje javne službe v skladu s tem zakonom v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona.
- (2) Koncesijske pogodbe za izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti, sklenjene pred uveljavitvijo tega zakona, je potrebno uskladiti s tem zakonom v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona.
- (3) Občine morajo sprejeti odloke po tem zakonu v roku devetih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

63. člen

(veljavnost zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti (15) dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV:

K 1. do 3. členu

Zakon ureja pokopališko in pogrebno dejavnost ter upravljanje in urejanje pokopališč. Vojna grobišča so izvzeta in se urejajo po zakonu, ki ureja vojna grobišča.

Pokopališka dejavnost obsega storitve vzdrževanje pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture in obratovanje mrliških vežic.

Pogrebna dejavnost obsega storitve prevozov pokojnika, pripravo pokojnika (ureditev ali balzamiranje), upepelitev pokojnika, pripravo in izvedbo pogreba ter storitve grobarjev. Sem sodi tudi zagotavljanje 24-urne dežurne službe s prvim prevozom pokojnika.

Upravljanje s pokopališči obsega postopke upravljanja pokopališč, skupnih pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture, oddajanje grobov v najem, vodenje katastrov in drugih evidenc ter izdajanje soglasij in mnenj v zvezi s posegi na območjih pokopališč in videonadzor nad pokopališčem.

Urejanje pokopališča obsega razdelitev pokopališča na posamezne zvrsti grobov in opustitev pokopališča.

Določba opredeljuje nekatere splošne pojme v zakonu, ki so povzete tudi iz evropskega standarda za pogrebne storitve (SIST EN 15017).

K 4. členu

Pokopališka dejavnost je obvezna občinska gospodarska javna služba. Tudi pogrebna dejavnost je v delu kot ga določa 8. člen zakona občinska gospodarska javna služba.

Občina mora z odlokom podrobneje predpisati način opravljanja javne službe, način oblikovanja cen grobnin, osnovnih pokopaliških in pogrebnih storitev ter uporabo pokopaliških objektov in naprav. V odloku se mora podrobneje predpisati tudi pokopališki red, v katerem se določi: način in čas pokopa; zvrsti grobov; način oddajanja grobov v najem; okvirne tehnične normative za grobove; vzdrževanje reda, čistoče in miru na pokopališču; postavljanje, spreminjanje ali odstranitev spomenikov ali obnovo spomenikov in grobnic ter vsak drug poseg v prostor na pokopališču; pokopališča, ki morajo imeti mrliške vežice; daljšo mirovalno dobo za grobove; obseg prve ureditve groba; način izvajanja pogrebnih slovesnosti; način zagotavljanja 24-urne dežurne službe, ter ostale pravice in obveznosti izvajalcev pokopališke in pogrebne dejavnosti in uporabnikov. S pokopališkim redom se uredi tudi ravnanje s pokojnikom do pokopa v krajih, kjer na pokopališčih ni mrliške vežice.

Občine o sprejetju odloka o načinu opravljanja gospodarske javne službe obvestijo pristojno ministrstvo.

Metodologijo za oblikovanje cen javne službe določi Vlada Republike Slovenije z uredbo.

K 5. členu

Izvajalec javne službe je lahko pravna ali fizična oseba, ki izpolnjuje pogoje, določene s tem zakonom in pogoje določene s predpisom občine, s katerim občina ureja način opravljanja javne službe.

Zaradi uskladitve z Direktivo o storitvah na notranjem trgu (DSNT) (št. 2006/123/ES z dne 12. 12. 2006) je za izvajalca javne službe lahko izbrana tudi pravna ali fizična oseba iz države članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in švicarske konfederacije, ki v svoji državi izpolnjuje pogoje za opravljanje pogrebne dejavnosti. Tuja pravna ali fizična oseba iz držav, ki niso države pogodbenice, je lahko izvajalec pogrebne dejavnosti le ob pogoju vzajemnosti.

Izvajalec javne službe mora ravnati v skladu tem zakonom, s pokopališkim redom in drugimi predpisi občine, dejavnost pa mora opravljati z dostojanstvom in spoštovanjem do pokojnikov, svojcev pokojnikov in obiskovalcev pokopališč ter pokopališkega prostora.

K 6. členu

Ker je izvajanje storitev pogrebne dejavnosti, ob zagotavljanju pietete, povezano z varovanjem zdravja in življenja, obstaja javni interes za regulacijo pogojev za opravljanje te dejavnosti. Pred začetkom izvajanja pogrebne dejavnosti morajo vsi izvajalci pogrebne dejavnosti izpolnjevati vse z zakonom določene pogoje ter pridobiti dovoljenje za opravljanje te dejavnosti. Pogoje za opravljanje pogrebne dejavnosti mora izvajalec izpolnjevati ves čas opravljanja dejavnosti.

Izvajalec pogrebne dejavnosti mora biti registriran za opravljanje pogrebne dejavnosti.

Pri delu s pokojniki je pomembno, da se zaščiti varnost oseb, ki so v stiku s pokojniki in posledično varnost širše okolice, zato zakon določa obveznost zaposlitve najmanj dveh oseb, ki sta opravili izobraževanje s področja sanitete pogrebnih storitev ter zaščite pred nalezljivimi boleznimi. Med ti dve osebi šteje tudi samozaposlena oseba.

Pokojnik se lahko prevaža samo v skladu s predpisi o mrliško pregledni službi, izvajalec pogrebne dejavnosti pa mora imeti v skladu s temi prepisi najmanj eno specialno vozilo za prevoz pokojnika, ki se lahko uporablja izključno v te namene. Podrobneje je prevoz določen v 9. členu tega zakona.

Za izvajanje pogrebne dejavnosti mora izvajalec imeti tudi primerne prostore za poslovanje s strankami, ki zagotavljajo pieteto umrlih in ne povzročajo motenja okolice, imeti mora ustrezen prostor za oskrbo pokojnikov in vsaj en hladilni prostor za pokojnika, na zalogi mora imeti najmanj dve transportni neprepustni krsti in zagotoviti mora uporabo zaščitnih oblek delavcev pri pripravi pokojnikov.

Določene pogoje mora izvajalec pogrebne dejavnosti izpolnjevati le v primeru izvajanja storitev prevoza pokojnika, in sicer, da ima najmanj eno (1) specialno vozilo, ki služi prevozu pokojnikov in se uporablja izključno v te namene ter da ima na zalogi najmanj dve transportni neprepustni krsti.

Standarde in normative za ustrezna znanja s področja sanitete pogrebnih storitev ter zaščite pred nalezljivimi boleznimi ter minimalne tehnične pogoje prostorov za poslovanje s strankami, prostorov za oskrbo pokojnikov ter hladilni prostor za pokojnika, določita Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v soglasju z ministroma, pristojnima za gospodarstvo in zdravje.

Zaradi uskladitve z Direktivo o storitvah na notranjem trgu (DSNT) (št. 2006/123/ES z dne 12. 12. 2006) je izvajalec pogrebne dejavnosti lahko tudi pravna ali fizična oseba iz države članice Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in švicarske konfederacije (v nadaljnjem besedilu: država pogodbenica), ki je v svoji državi registrirana za opravljanje pogrebne dejavnosti. Tuja pravna ali fizična oseba iz držav, ki niso države pogodbenice, je lahko izvajalec pogrebne dejavnosti le ob pogoju vzajemnosti.

K 7. členu

Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in (v nadaljnjem besedilu: izdajatelj dovoljenj) bosta na podlagi podeljenega javnega pooblastila izdajali oziroma odvzemali dovoljenja za opravljanje pogrebne dejavnosti po tem zakonu in izdajali potrdila o opravljenem izobraževanju s področja sanitete pogrebnih storitev ter zaščite pred nalezljivimi boleznimi.

Izdajatelj dovoljenj in potrdil mora navedene upravne naloge izvajati najmanj v enem mestu v Republiki Sloveniji, pri tem pa izdajatelj dovoljenj in potrdil odgovarja v skladu z zakonom za škodo, ki jo povzroči s svojim protipravnim ravnanjem njegova oseba ali organ pri izvajanju javnega pooblastila.

K 8. členu

Pogrebna dejavnost je v tem členu zakona, zaradi konceptualnih razlik, pripravljena v štirih različicah, pokopališka dejavnost pa je v vseh različicah obvezna občinska gospodarska javna služba in obsega

storitve vzdrževanja pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture ter obratovanje mrliških vežic.

V prvi varianti se pogrebna dejavnost pretežno izvaja kot gospodarska javna služba, na trgu se v javnem interesu izvaja le storitev prevoza pokojnika, če ne gre za prvi prevoz, upepelitev pokojnika ter pogrebna in upepelitvena slovesnost, ki presega minimalni obseg določen s pogrebnim redom. Minimalni obseg pogrebne slovesnosti je določen s pokopališkim redom.

V drugi različici se pogrebna dejavnost pretežno izvaja na trgu v javnem interesu, kot pogrebna dejavnost, ki je predmet gospodarske javne službe, se izvajajo le storitve grobarjev. Te obsegajo izkop groba, zasutje groba in prvo ureditev groba (aktivnosti po pogrebni slovesnosti) ter izkop ter prekop posmrtnih ostankov.

V tretji različici pogrebna dejavnost, kot predmet obvezne gospodarske javne službe, obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe s prvim prevozom pokojnika ter storitve grobarjev. Vse ostale storitve pogrebne dejavnosti se izvajajo na trgu v javnem interesu, vključujoč prvi prevoz pokojnika, če je to predhodno pisno dogovorjeno s pokojnikom ali naročnikom pogreba.

V četrti varianti pogrebna dejavnost, kot predmet obvezne gospodarske javne službe, obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe s prvim prevozom pokojnika, pripravo pokojnika, minimalni obseg pogrebne slovesnosti ter storitve grobarjev. Pogrebna dejavnost, ki se izvaja na trgu v javnem interesu, obsega storitve prevozov pokojnika, če ne gre za prvi prevoz ter upepelitev pokojnika. Zakon predvideva možnost, da lahko pogrebna dejavnost, ki se izvaja na trgu v javnem interesu vključuje tudi prvi prevoz, pripravo pokojnika in pogreb, če je to predhodno pisno dogovorjeno s pokojnikom ali naročnikom pogreba. S tem se v izvajanje pogrebnih storitev vključuje tržne elemente in pravica izbire, kjer je ta prisotna.

K 9. členu

Prevoz ali prenos posmrtnih ostankov pokojnika se opravi v skladu s predpisi o mrliško pregledni službi. Prevoz ali prenos posmrtnih ostankov je dovoljen samo na podlagi izdaje listine o ugotovljenem nastopu smrti, ki jo izda pristojni zdravnik v skladu s predpisi o mrliško pregledno službi.

Prevoz pokojnika je dovoljen samo s posebnimi pogrebnimi vozili, namenjenimi izključno za tak prevoz pri čemer morata pri prevozu zaradi narave dela in pietete do umrlega, sodelovati najmanj dve osebi. V težko dostopnih krajih in izrednih vremenskih razmerah se sme pokojnik prenesti tudi na drug krajevno običajen način.

Občina lahko ob naravnih in drugih nesrečah, v vojni in izrednih razmerah ter v drugih izrednih okoliščinah, pooblasti za prevoz pokojnikov tudi drugega prevoznika, ki lahko zagotovi spoštljiv in higiensko ustrezen prevoz.

Kadar gre za prevoz pokojnika preko meja Republike Slovenije, se uporablja predpis za prevoz posmrtnih ostankov ter predpisi in sporazumi Evropske unije o prevozu posmrtnih ostankov.

K 10. členu

Pokojnik se do dneva pokopa lahko čuva v samo za to urejenih prostorih vendar največ trideset (30) dni. Primerni prostori so tisti, ki so sanitarno ustrezni in ohlajeni, in sicer v prostorih zdravstvene ustanove oziroma izvajalca pogrebne dejavnosti.

Pokojnik se lahko prenese v mrliško vežico oziroma na kraj, od koder se bo opravljala pogrebna slovesnost šele na dan pogreba oziroma največ en dan prej, saj mrliške vežice niso ustrezne za daljše čuvanje pokojnika.

Pokojnika se lahko pred pokopom izjemoma položi tudi na določen kraj zunaj pokopališča, če pokop pokojnika in pogrebni obred organizira država, lokalna skupnost, društvo ali združenje.

Verske skupnosti lahko položijo pokojnika do pokopa v objekt, ki je namenjen opravljanju verskih obredov. Pri tem morajo upoštevati pokopališki red, ki je določen z odlokom lokalne skupnosti.

K 11. členu

Priprava pokojnika so vsa potrebna dela pred upepelitvijo ali pokopom. Opravlja se lahko le v sanitarno primernih prostorih, pri pripravi pa morata sodelovati vsaj dva (2) oskrbnika, pri čemer mora vsaj eden pridobiti potrdilo o opravljenem izobraževanju s področja sanitete pogrebnih storitev ter zaščite pred nalezljivimi boleznimi.

Standarde in normative za ustrezna znanja s področja sanitete pogrebnih storitev ter zaščite pred nalezljivimi boleznimi določita Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v soglasju z ministroma, pristojnima za gospodarstvo in zdravje.

K 12. členu

Upepelitev je celoten postopek, povezan z upepeljevanjem pokojnika. Žaro z upepeljenimi ostanki pokojnika sme izvajalec upepelitve izročiti le izvajalcu pogrebne dejavnosti, ki predloži potrdilo upravljavca pokopališča oziroma izvajalca javne službe pokopališke dejavnosti o kraju pokopa žare ali raztrosu pepela na pokopališču.

V primeru raztrosa pepela izven pokopališča sme izvajalec upepelitve izročiti žaro z upepeljenimi ostanki pokojnika le izvajalcu pogrebne dejavnosti, ki predloži dovoljenje občinskega upravnega organa za pokop žare ali raztrosa pepela izven pokopališča. V primeru, da tega dovoljenja nima se pokop žare ali raztros pepela opravi na pokopališču.

Žaro z upepeljenimi ostanki pokojnika, ki bo pokopan izven območja Republike Slovenije, sme izvajalec upepelitve izročiti le izvajalcu pogrebne dejavnosti, ki predloži potrdila o načinu in kraju pokopa žare ali raztrosa pepela izven območja Republike Slovenije.

K 13. členu

Pogreb obsega prijavo pokopa in naročilo pogreba, pogrebno slovesnost in pokop pokojnika.

Če ni dogovorjeno drugače, morajo pogrebne stroške poravnati dediči pokojnika, do določitve dedičev pa naročnik pogreba. Če dedičev ni oziroma stroškov niso sposobni poravnati, to stori lokalna skupnost, v kateri je imel pokojnik stalno prebivališče. Kadar pa stalnega prebivališča ni mogoče ugotoviti, jih poravna občina, v kateri je imel pokojnik zadnje začasno prebivališče, in če niti to ni znano, občina, v kateri je oseba umrla oziroma občina, v kateri je bila oseba najdena. Pri tem ima občina pravico do povračila stroškov iz zapuščine pokojnika (če obstaja).

V izogib dvomom in različnim razlagam zakon tudi določa, v katerih primerih se šteje, da dediči niso sposobni poravnati stroškov pogreba. Šteje se, da dediči niso sposobni poravnati pogrebnih stroškov, če so prejemniki denarne socialne pomoči po zakonu, ki ureja socialno varstvo ali nimajo lastnih prihodkov ali premoženja in bi bilo zaradi tega plačila ogroženo vzdrževanje dediča ali oseb, ki jih mora dedič vzdrževati.

V praksi so znani tudi primeri, ko se pogrebne storitve opravijo po naročilu državnih organov in drugih nosilcev javnih pooblastil. Takrat poravna stroške pogrebnih storitev njihov naročnik.

K 14. členu

Pokop prijavi pooblaščenemu izvajalcu pogrebne dejavnosti družinski član pokojnika ali oseba, ki je z njim stalno živela oziroma ga je morala po predpisih vzdrževati in zanj skrbeti ali njun pooblaščenec. Če takih oseb ni, prijavi pokop občina, v kateri je imel pokojnik stalno ali začasno prebivališče, če tega ni mogoče ugotoviti, pa občina, v kateri je oseba umrla oziroma je bila najdena.

Prijavi pokopa je treba predložiti listino o ugotovljenem nastopu smrti, ki jo izda pooblaščen zdravnik oziroma zdravstvena organizacija ali matičar matičnega registra, kjer je bila smrt prijavljena. Prijava smrti se izvede v skladu s predpisi o matičnem registru in predpisi, ki urejajo mrliško pregledno službo.

Smrt vpiše matičar pristojnega organa, na območju katerega je kraj, kjer je oseba umrla. Če kraja smrti ni mogoče ugotoviti, smrt vpiše matičar pristojnega organa, na območju katerega je kraj, kjer je

bil pokojnik najden. Smrt osebe, ki je umrla v zdravstvenem zavodu, domu za ostarele, vojašnici, turistično gostinskem objektu, zavodu za prestajanje kazni ali drugem nastanitvenem objektu, organizaciji oziroma zavodu, mora pristojnemu organu prijaviti zavod ali organizacija, v kateri je oseba umrla.

Če je smrt nastopila zunaj teh objektov, jo mora prijaviti mrliški preglednik oziroma zdravnik, ki jo je ugotovil, družinski člani umrlega ali tisti, s katerimi je umrl živel. Smrt osebe, katere truplo je bilo najdeno in katere istovetnost ni bila ugotovljena, mora prijaviti organ, ki je sestavil zapisnik o najdbi trupla. Prijavi smrti se mora priložiti potrdilo o smrti, ki ga izda pristojni zdravstveni delavec, ki je smrt ugotovil.

Smrt se mora prijaviti pristojnemu organu v dveh dneh od dneva smrti oziroma od dneva najdbe trupla. Če je ni mogoče prijaviti v tem roku, ker pristojni organ nima uradnih ur, se mora prijaviti prvi delovni dan po poteku roka.

K 15. členu

Pokop ali upepelitev se opravi na podlagi zdravniškega potrdila o smrti in poročila o vzroku smrti, ki jo izda pooblaščen oseba po predpisih o mrliški pregledni službi. V skladu s tem zakonom in pravilnikom, ki ureja mrliško pregledno službo, se pokop in upepelitev opravi po preteku 36 ur od nastopa smrti. Ob naravnih in drugih nesrečah, v vojni in izrednih razmerah, kadar se opravi skupen pokop, lahko lokalna skupnost ta rok skrajša. Pred upepelitvijo se zahteva še kontrolni mrliški pregled, pri katerem sodeluje zdravnik sodne medicine oziroma pooblaščen zdravnik.

K 16. členu

Čas pogrebne slovesnosti in pokopa določi izvajalec javne službe v dogovoru z naročnikom pogreba.

Pokop in pogrebne slovesnosti se izvedejo v skladu z voljo pokojnika. Če je ta ni izrazil oziroma ni znana, odloča o tem naročnik pogreba. Če pokojnik ni imel svojcev ali ti ne morejo poravnati pogrebnih stroškov, o načinu pokopa in pogrebne slovesnosti odloča občina, v kateri je imel pokojnik zadnje stalno ali začasno prebivališče oziroma občina, v kateri je bil najden.

Minimalna pogrebna slovesnost obsega ureditev mrliške vežice, prevoz ali prenos pokojnika iz mrliške vežice do mesta pokopa in druge dejavnosti določene s pokopališkim redom. Način pogrebne slovesnosti je določen s pokopališkim redom, ki ga prepíše občina z odlokom.

V pogrebni slovesnosti lahko sodelujejo tudi predstavniki verskih skupnosti in društev, izjemoma pa lahko pogrebno slovesnost organizirajo tudi državni organi v skladu z njihovimi predpisi, ki morajo biti usklajeni s tem zakonom.

Pogrebna slovesnost se lahko, ob smiselni uporabi določb tega zakona, opravi tudi brez posmrtnih ostankov.

K 17. členu

Pokop lahko opravi le izvajalec pogrebne dejavnosti v skladu s pokopališkim redom. Pokop ali raztros pepela se praviloma opravi na pokopališču. Izven pokopališča je pokop dovoljen le kot raztros pepela ali kot posebni pokop članov verskih skupnosti ali državljanov.

Slovesnost v zvezi z raztrosom pepela se določi s pokopališkim redom. Zadrževanje žare na domu ni dopustno.

Kraj pokopa se določi po volji pokojnika. Če je ni izrazil, o kraju pokopa odločajo svojci pokojnika oziroma naročnik pogreba.

Pokop pokojnika na izbranem pokopališču lahko upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti zavrne le v primeru prostorske omejitve pokopališča. Mesto, datum in uro pokopa določi upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti v dogovoru z naročnikom pogreba.

Zakon v nadaljevanju določa, da izkop groba, ki zajema tudi njegovo zasutje, lahko opravi le izvajalec pogrebne dejavnosti, ki je predmet javne službe. Tako se preprečuje nedovoljeno poseganje v pokopališki prostor in morebitno povzročanje škode na drugih pokopaliških objektih. To bi se lahko zgodilo predvsem v primeru, da bi bilo pri izkopu treba odstraniti nagrobnike, pri čemer so nekateri lahko spomeniško zaščiteni.

K 18. členu

Zakon razlikuje štiri načine pokopa. Prvi od njih je pokop s krsto oziroma klasični pokop, pri katerem se pokojnika položi v krsto in pokoplje v grob ali grobnico. V zadnjem času je v porastu pokop z žaro, v katero se shranijo upepeljeni ostanki pokojnika ter pokopljejo v grob, grobnico oziroma t. i. žarno nišo oziroma raztros pepela, ki se opravi na posebej določenem prostoru na pokopališču ali zunaj pokopališča. Eden od načinov pokopa je tudi pokop, ki se opravi skladno s predpisi, ki urejajo vojna grobišča.

K 19. členu

Pokop zunaj pokopališča je dovoljen le kot raztros pepela. Pepel iz žare se lahko raztrosi na določenem kraju zunaj pokopališča ali na morju le na podlagi dovoljenja pristojnega občinskega upravnega organa. Zakon dopušča možnost tudi pokopa izven pokopališča, in sicer v grobnice članov verskih skupnosti ali državljanov vendar le z dovoljenjem občinskega upravnega organa.

K 20. členu

Zakon prav tako dopušča možnost anonimnega pokopa bodisi s pokopom krste ali žare oziroma z raztrosom pepela. Takšen pokop se opravi na podlagi volje pokojnika oziroma zakonca (t.j. zakonca umrlega, osebe, ki je z umrlim živela v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti moškega in ženske, ki nista sklenila zakonske zveze ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, tudi če so te zveze, razmerja ali skupnosti že prenehale, ali osebe, ki je bila z umrlim v sorodstvenem razmerju).

Anonimni pokop se opravi s pokopom krste ali žare oziroma z raztrosom pepela na določenem prostoru brez označbe imena in priimka pokojnika.

K 21. členu

Za pokop pokojnikov, ki so umrli zaradi nalezljive bolezni ali obstaja sum zanjo, je potrebno dovoljenje Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

K 22. členu

Pokop ali upepelitev mrtvega ploda, ki ni dosegel gestacijske starosti 22 tednov, se na željo staršev lahko opravi le na podlagi zdravniškega poročila o vzroku smrti. Pri tem ni mišljeno obdukcijsko poročilo ampak poročilo porodničarja – ginekologa.

Deli teles, človeški organi in tkiva (vključno s telesnimi izločki), torej ves biološki material človeškega izvora, ki je odstranjen po operativnih ali drugih posegih in dogodkih, se obvezno upepeljuje v upepeljevalnicah za pokojnike. V to se vključuje tudi normalen porod, ki je dosegel gestacijsko starost 22 tednov ali več, ne glede na kraj poroda (v porodnišnici, doma). Brez želje staršev se mrtvi plod upepeli kot ves drug biološki material človeškega izvora.

K 23. členu

S soglasjem najemnika groba in upravljavca pokopališča oziroma izvajalca javne službe pokopališke dejavnosti se lahko posmrtni ali upepeljeni ostanki pokojnika izkopljejo in prenesejo na drugo pokopališče ali v drug grob na istem pokopališču. Prekop se opravi na zahtevo svojcev (t.j. zakonca umrlega, osebe, ki je z umrlim živela v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti moškega in ženske, ki nista sklenila zakonske zveze, ali v registrirani istospolni partnerski skupnosti po zakonu, ki ureja registracijo istospolne partnerske skupnosti, tudi če so te zveze, razmerja ali skupnosti že prenehale,

ali osebe, ki je bila z umrlim v sorodstvenem razmerju), ob predhodnem soglasju najemnika groba in z dovoljenjem pristojnega občinskega organa.

Ponovno je treba poudariti, da prekop lahko opravi le izvajalec javne službe pogrebne dejavnosti oziroma grobar. Če je potreben tudi prevoz posmrtnih ostankov, ga lahko opravi le izvajalec pogrebne dejavnosti.

K 24. členu

Pokop in prekop pokojnika na isto mesto, kjer je bil kdo že pokopan, se sme opraviti po preteku tako imenovane mirovalne dobe.

Mirovalna doba je čas, ki mora preteči od zadnjega pokopa na istem mestu v istem grobu, in sicer na isti višini. Ta doba ne sme biti krajša od deset let za pokop s krsto in tri leta za pokop z žaro, pri čemer je treba upoštevati značilnosti zemljišča, na katerem je pokopališče. Pred njenim potekom je grob mogoče odpreti na podlagi dovoljenja organa, ki je pristojen za začetek in vodenje kazenskega oziroma civilnega postopka (npr. ugotovitev očetovstva), pri čemer je takšna določba relevantna le ob pokopu s krsto.

Raztros pepela je dovoljen le po poteku mirovalne dobe.

K 25. členu

Upravljavca pokopališča je občinska uprava občine oziroma oseba javnega prava, ki je izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti in jo za upravljavca določi organ, pristojen za izvrševanje proračuna občine, s svojim aktom v skladu z določili zakona, ki ureja ravnanje s stvarnim premoženjem države in lokalnih skupnosti.

K 26. in 27. členu

Upravljavca pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti daje grobove v najem na podlagi neposredne pogodbe. Grob ne more postati posameznikova lastnina in se tudi ne deduje. Najemnik groba je lahko le ena fizična ali pravna oseba. Razlog za tako ureditev je preprečitev morebitnih sporov o tem, kdo je lahko pokopan v grobu in kdo ne. Če bi zakon dopuščal več najemnikov groba, bi za vsak pokop potrebovali soglasje vseh najemnikov, kar bi bilo v praksi težko doseči.

Najemnik groba in upravljavca pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti za ureditev medsebojnih razmerij skleneta pogodbo, v kateri se določijo pogoji najema, usklajeni z odlokom lokalne skupnosti oziroma pokopališkim redom. Ob smrti najemnika groba se morajo dediči pokojnika dogovoriti, kateri izmed njih bo prevzel pravico do najema groba. Prednostno pravico ima tisti, ki je poravnal pogrebne stroške. Upravičenec do najema groba mora v roku enega leta od smrti najemnika groba, o prevzemu najemnega razmerja obvestiti upravljavca pokopališča, ter z njim skleniti najemno pogodbo. V nasprotnem primeru izgubi pravico do najema groba. Pogodbeno razmerje je mogoče prenesti na drugega samo pisno in pod pogoji, ki jih določi upravljavca pokopališča.

Če je imel najemnik groba, ki je umrl, v najemu več grobov, imajo dediči oziroma plačnik stroškov pokopa prednostno pravico do najema vseh grobov, ki jih je imel pokojnik v najemu ob svoji smrti.

K 28. členu

Najemniki morajo grobove vzdrževati ter spoštovati vse določbe iz pogodbe, sicer se ta lahko prekine. Za vmesne prostore med grobovi mora skrbeti upravljavca pokopališča.

K 29. členu in 30. členu

Praviloma se pogodba za najem groba sklene za nedoločen čas, razen za vrstne grobove, pri katerih je po preteku določenega časa ni mogoče obnoviti ali podaljšati. Najem se lahko prekine, če najemnik groba ne poravnava grobnine za preteklo leto po predhodnem opozorilu, če ne vzdržuje groba, ob

opustitvi pokopališča ali če tako zahteva načrt preureditve pokopališča ter s potekom najemne pogodbe.

Po prekinitvi najema se šteje grob za opuščen do konca mirovalne dobe, nato se prekoplje in odda v najem drugemu. Najemnik groba mora ob prekinitvi najema na lastne stroške odstraniti celoten nagrobnik, sicer to na njegove stroške stori upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti. Pri oddaji novih grobov, ki se prvič oddajo v najem, lahko najemnik dobi v najem samo en grob.

K 31. členu

Najemnik groba mora plačevati grobnino, ki obsega plačilo sorazmernega dela letnih stroškov vzdrževanja objektov in naprav ter upravljanja na pokopališču. Samo zemljišče na katerem je grob, ima najemnik groba brezplačno. Upravljavec pokopališča mora najemniku groba izdati račun skupaj s specifikacijo zaračunane grobnine. Upravljavec pokopališča višino grobnine določi v soglasju z lokalno skupnostjo na območju katere upravlja pokopališče.

Zakonodajalec je predvidel tudi, da upravljavec v neki lokalni skupnosti upravlja več pokopališč. V tem primeru grobnina predstavlja plačilo sorazmernega dela letnih stroškov vzdrževanja objektov in naprav na pokopališču, na katerem grob dejansko je. Zakonodajalec je tako želel preprečiti, da bi upravljavec vsem najemnikom grobov zaračunaval enako grobnino, ne glede na to, kje je grob in kakšni so dejanski stroški upravljanja s posameznim pokopališčem. Grobnina se praviloma plačuje enkrat letno, na izrecno željo najemnika pa se lahko obračuna za daljše obdobje.

K 32. - 33 členu

Upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti mora voditi trajno evidenco o pokojnih, pokopanih na pokopališču, ki ga upravlja, evidenco anonimnih pokopov, evidenco prekopov in evidenco najemnikov grobov. Evidenci o pokojnih, pokopanih na pokopališču in anonimnih pokopih morata zajemati podatke o imenu, priimku, datumu rojstva in datumu smrti pokojnika, datumu pokopa in oznaki groba. Evidenca prekopov pa mora zajemati podatke o imenu, priimku, datumu rojstva, smrti, pokopa in prekopa umrlega, oznako groba, iz katerega je bil prekopan, ter podatek o datumu in lokaciji novega pokopa.

Če pokojni ni pisno prepovedal posredovanja svojih osebnih podatkov, so podatki iz evidenc javni in se lahko javnosti posredujejo brez omejitev.

Upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti ima v skladu z zakonom določene obveznosti. Zaradi zagotavljanja pietete umrlih in organizacije delovnih obveznosti na pokopališču mora v dogovoru z naročnikom določiti mesto, datum in uro pokopa, hkrati pa je le z njegovim soglasjem možen prekop oziroma ureditev grobov, postavitev, popravilo ali odstranitev nagrobnih obeležij.

O zavrnitvi soglasja odloči pristojni občinski organ z odločbo v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek. Zoper odločbo ni pritožbe, dovoljen pa je upravni spor.

K 34. členu

Zaradi varovanja ljudi in premoženja na pokopališčih lahko upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti izvaja videonadzor.

K 35. členu

Občine morajo v zvezi z urejanjem pokopališč v skladu s svojimi prostorski akti zagotoviti zadostne površine za pokopavanje umrlih za najmanj 30 let. Poleg tega morajo skladno s prostorskimi akti zagotoviti sredstva za morebitne potrebe po zgraditvi ali razširitvi pokopališč ter sredstva za izgraditev poslovnih objektov in mrliških vežic na pokopališču.

Pomembno je, da občina z odlokom predpiše okvirne tehnične normative za grobove, vzdrževanje reda, čistoče in miru, postavljanje, odstranjevanje ali popraviljanje nagrobnih spomenikov, pa tudi za vse druge posege v prostor na pokopališču, čas odprtja pokopališč in izvajanja pogrebov, vire financiranja vzdrževanja pokopališč, pravila za pripravo, oddajanje, vzdrževanje in opustitev grobov, pokopališki red in druga podobna vprašanja. Pri tem bi moralo biti zagotovljeno, da bi vsi ponudniki drugih pogrebnih oziroma povezanih storitev (npr. kamnoseki) imeli možnost dostopati do pokopališča in opravljati svojo dejavnost pod enakimi pogoji.

Za vse zgoraj navedene posege oz. dejavnosti v primerih pokopališč ali njihovih delov, ki so varovani na podlagi predpisov o varstvu kulturne dediščine, je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje.

K 36. členu

Določba opredeljuje pogoje za ustanovitev novega ali razširitev obstoječega pokopališča. Pokopališče je lahko le na zemljišču, ki ni močvirnato in na katerem meteorne oziroma podtalne vode ne vplivajo na aktivne studence, vodnjake, ribnike, vodno-rekreacijske površine in podobno.

Poleg tega mora biti novo pokopališče primerno zamejeno in odmaknjeno od drugih objektov.

K 37. členu

Zaradi zagotavljanja pietete do umrlega in ustreznih zdravstvenih ukrepov so mrliške vežice praviloma obvezne za pokopališča v mestu, v naselju mestnega značaja ali v turističnem kraju. V teh primerih tudi ni mogoče čuvanje pokojnika doma, razen če je to krajevno običajno. Kraje, kjer je na pokopališčih predpisana uporaba mrliške vežice, predpiše občina s svojim aktom.

V primeru, da pokopališče nima mrliške vežice, se lahko pod pogojem, da smrt ni posledica nalezljive bolezni, namesto vežice uporabi hiša z največ dvema stanovanjema.

K 38. členu

Upravljalavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti je odgovoren, da za pokopališče, ki ga upravlja, pripravi načrt razdelitve na pokopališke oddelke in vzpostavi evidenco grobov – kataster. Pokopališki oddelek je prostor na pokopališču, na katerem so istovrstni grobovi.

Poleg tega mora biti na pokopališču ali zunaj njega predviden prostor za pokope ob morebitnih naravnih in drugih nesrečah, ko je zaradi povečanega števila umrlih ali iz zdravstvenih razlogov treba zagotoviti mesto za pokope.

K 39. do 48. členu

Zakon določa več zvrsti grobov in pokopnih prostorov, ki jih loči predvsem glede na velikost in vrsto pokopa. Upravljalavec pokopališča mora upoštevati okvirne mere posameznih zvrsti grobov, ki jih z odlokom predpiše lokalna skupnost.

Enojni grobovi so lahko talni ali zidni, namenjeni so pokopu odrasle osebe. V talne grobove se pokopavajo krste in žare, v zidne pa samo krste s kovinskimi vložki.

Enojni smerni grobovi so grobovi, ki so od vznožja proti vzglavju groba usmerjeni v smeri severozahod-jugovzhod, ter omogočajo pokop umrle odrasle osebe ali otroka v skladu z verskim prepričanjem pokojnika. V enojne smerne grobove se pokopavajo krste in žare.

Dvojni grobovi so v bistvu razširjeni enojne grobove, ki omogočajo pokop ene krste poleg druge v istem talnem nivoju obeh grobov. V dvojne grobove se lahko poleg krst pokopavajo tudi žare.

Otroški grobovi so namenjeni pokopu otroka ter omogočajo pokopavanje krst in žar.

Vrstni grobovi so razporejeni drug ob drugem in oblikovani po enotnih zahtevah. V te grobove je mogoče pokopavati krste in žare, brez poglobitve in po vrstnem redu. V nasprotju z drugimi zvrstmi

grobov se oddajajo le za določeno dobo (ki ni krajša od 25 let), po tem času pa se prekopljejo in ponovno oddajo, posmrtni ostanki pa se položijo v skupno grobišče.

Grobnica je posebna zvrst grobov, ki imajo v celoti obzidan podzemni del. V njih se krste pokopavajo tako, da se polagajo ena na drugo ali na police, omogočajo pa tudi pokop žar.

K 49. členu

Na pokopališču lahko obstaja prostor za anonimni pokop krst ali žar, ki je enotno urejen po načrtu razdelitve. Ta prostor ne sme vsebovati nagrobnikov z imeni ali označbami pokojnih mora pa imeti urejen skupen prostor za polaganje cvetja in prižiganje sveč. Izven tega prostora ni dovoljeno polagati cvetja, sveč in drugih predmetov, prav tako je prepovedana hoja po tem prostoru, razen zaradi upravljanja pokopališča.

K 50. členu

Poseben oddelek pokopališča je lahko namenjen tudi prostoru za raztros pepela. Imena pokojnih se lahko napišejo na skupni nagrobnik. Na tem oddelku mora biti urejen skupni prostor za polaganje cvetja in prižiganje sveč. Izven tega prostora ni dovoljeno polagati cvetja, sveč in drugih predmetov, prav tako je prepovedana hoja po tem prostoru, razen zaradi upravljanja pokopališča.

K 51. in 52 členu

Pokopališče se opusti na podlagi odločitve občinskega sveta občine, ki to upošteva pri pripravi občinskega prostorskega načrta in v skladu z Zakonom o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 - ZVO-1B, 108/09, 80/10 - ZUPUDPP, 43/11 - ZKZ-C, 57/12, 57/12 - ZUPUDPP-A in (109/12)).

Pred sprejetjem te odločitve mora občina pridobiti mnenje Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

Veliko pokopališč kot tudi posameznih spominskih obeležij ali spomeniških plošč na pokopališčih ima status kulturnega spomenika ali kulturne dediščine po Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12 in 111/13), v nadaljevanju: ZVKD-1). Po 28. čl. ZVKD-1 je potrebno pridobiti soglasje za posege v spomenik, v vplivno območje spomenika, če to obveznost določa akt o razglasitvi, za posege v varstvena območja dediščine, v registrirano nepremično dediščino ali v enoto urejanja prostora, če to obveznost določa prostorski akt. V skladu z navedenim ZPPDUUP določa, da je pred sprejemom odločitve o opustitvi pokopališča potrebno pridobiti še soglasje pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine, če je pokopališče ali njegov del kulturna dediščina.

V odločitvi o opustitvi pokopališča se mora določiti, kdo bo upravljal opuščeno pokopališče, pogoji in roki za prenos posmrtnih ostankov in spomenikov, pogoji in roki za odstranitev pokopaliških objektov ter plačnik in način plačila stroškov preureditve in prenosa.

Na predlog pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine pristojni občinski organ določi kraj, kamor se prenesejo posamezni nagrobniki z opuščenega pokopališča in njihovega skrbnika ali način ohranjanja in situ, ter določi uvrstitev grobov pomembnih osebnosti med skupne pokopališke objekte.

Opuščeno pokopališče se sme, zaradi pietete do pokojnih, urediti za druge namene šele po 20 letih od zadnjega pokopa. Preden se opuščeno pokopališče uporabi v druge namene, ga je treba prekopati, posmrtno ostanke pa odnesti v skupno grobišče na pokopališče, ki je še v uporabi. Za prekop je potrebno pridobiti soglasje pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine. Občina mora po prenosu posmrtnih ostankov poskrbeti tudi za odstranitev in primerno prezentacijo nagrobnikov.

K 53. členu

Člen določa, da v primeru, da upravljavec pokopališča oziroma izvajalec javne službe pokopališke dejavnosti ugotovi, da se na pokopališču izvajajo dela ali opravljajo storitve v nasprotju s tem zakonom, mora o tem obvestiti pristojne inšpekcijske službe.

K 54. – 55 člen

V skladu z izvirnimi pristojnostmi občine le te izvajajo nadzor nad izvajalci javne službe na njenem območju in nadzor nad izvajanjem občinskih predpisov sprejetih na podlagi tega zakona. Prav tako izvajajo občine nadzor nad izvajanjem pogrebne dejavnosti na njenem območju.

Ministrstvo, pristojno za gospodarstvo, izvaja nadzor nad skladnostjo predpisov občin in njihovega izvajanja s tem zakonom.

K 56. - 58 členu

V teh členih so določene kazenske določbe. Pri višini so upoštevane zgornje in spodnje meje kazni po zakonu, ki ureja prekrške.

K 59. členu

Predlog tega člena določa prenehanje veljavnosti Zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč (Uradni list SRS, št. 34/1984, Uradni list SFRJ, št. 83/1989, Uradni list SRS, št. 5/1990, Uradni list RS, št. 26/1990, 10/1991, 17/1991-I-ZUDE, 13/1993, 66/1993, 66/2000 Odl.US: U-I-48/97-12, 61/2002 Odl.US: U-I-54/99-14, 110/2002-ZGO-1, 2/2004).

K 60. členu

Zaradi kontinuitete izvajanja dejavnosti člen določa, da podzakonski predpisi, izdani na podlagi zakona iz prejšnjega člena, ostanejo v veljavi do sprejema novih predpisov po tem zakonu. Prav tako občinski predpisi izdani na podlagi zakona iz prvega odstavka prejšnjega člena ostanejo v veljavi do sprejema novih občinskih predpisov po tem zakonu vendar največ eno leto po uveljavitvi tega zakona.

K 61. členu

Vlada mora izdati uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev javne službe po tem zakonu v roku devetih mesecev od uveljavitve tega zakona.

Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v soglasju z ministroma, pristojnima za gospodarstvo in zdravje, določita standarde in normative za ustrezna znanja področja sanitete pogrebnih storitev ter zaščite pred nalezljivimi boleznimi ter minimalne tehnične pogoje prostorov po tem zakonu v roku devetih mesecev od uveljavitve tega zakona.

V primeru, da Gospodarska zbornica Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v zakonskem roku ne določita standardov in normativov jih določi MGRT.

K 62. členu

Občine morajo na podlagi novega zakona sprejeti akte, ki urejajo gospodarske javne službe in sicer v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona. V zakonu je določeno, da je potrebno koncesijske pogodbe za izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti, sklenjene pred uveljavitvijo tega zakona, uskladiti s tem zakonom v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona. Prav tako morajo občine sprejeti odloke po tem zakonu v roku devetih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

K 63. členu

Člen določa splošni rok za uveljavitev zakona, in sicer petnajsti (15) dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.